

3.
JÆAN AVRELIANVS

SEV DE LAVDIBVS SALVBKITATIS,

Cœli & soli Aureliani atque confessus Collegij
medicorum Carmen.

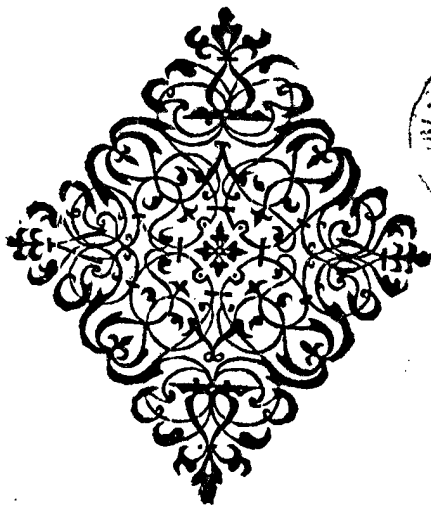
Ad reuerendis. doctissimunq̃ue præfulem

IOANNEM DE LAVBESPINE,

Episcopum Aurelianum.

Autore Raymondo Massaco

Eiusdem Collegij Doctore.

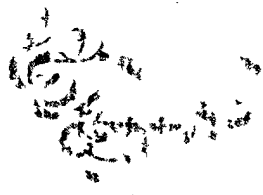
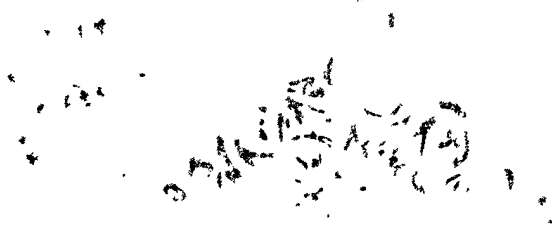
AVRELIÆ.

1594.

ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED
DATE 10/10/01 BY 60322 UCBAW

DATE 10/10/01 BY 60322 UCBAW
ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED

DATE 10/10/01 BY 60322 UCBAW
ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED

1 2 3

1 2 3

PÆAN AVRELIANVS.

3

VID faciat dilecta tuos Aurelia ciues
Viuaces, validosque diu, concordia qualis
Seruetur medicos inter, quo fœdere vincetus
Duret honos, longis numquam violatus ab annis,
Vrbis amor memorare iubet. Tu maxime præsul
Cui merito commissa gregis tutela sacrasti,
Clarum qui nomen spina deducis ab alba,
Da candorem animis & carmina nostra dealba.
Fac talem spirent qualem oxyacanthus odorem:
Quo solo tumidum a caulis Pythona fugasti,
Credula tartareis afflantem corda venenis.
Vrbs medicam admouisse manum te grata fatetur,
Acceptamque tibi tribuit seruata salutem.
Versibus hunc nostris dederis si letus odorem,
Quem multum proprio exhalas de stipite passim,
Alter eris Pæan, tecumque empirica monstra
In genus humanum stygia transmissa palude,
Oxyacanthæo totus perfusus odore,
Indeuittatis prosternam fixa sagittis.
Ergo ades & nostræ fœlix illabere menti.

A ii.

Multa diu lata peregrinus climata terra
 Lastrui, magna cupiens secreta parentis.
 Ex varios hominum mores, atque oppida nosse
 Sparsa per immumeras gentes, quæ semina ferret,
 Quidue recusaret nunc hæc, nunc altera tellus
 Quas nobis messes, quæ gramina discolor indus
 Mitteret, & quales florent Gadibus herba,
 Quas fruges regio nobis Antartica, quasue
 Gigneret Arctoo septem subiecta Trioni.
 Visa mihi est etiam varijs fecunda metallis
 Diues opum, studijs illustris, & in clita bello
 Anglia, diuisi sic dicta quasi angulus orbis.

Illic quid restans miseris mortalibus aptum
 Quidue nocens vastis pareret fecundus abyssis,
 Oceanus rerum pater, & genitalis origo
 Scire laboravi, siquidem bona Pharmaca multa
 Multa etiam incaute letibalia toxica nutrit.
 Hac studui memori comperta reponere mente
 Et fidis (neque enim est res parua) inscribere chartis
 Vt possem medicas aliquando strenuus artes
 Thesauris ditare nouis, interque clientes
 Pæonios, aliquod nomen Massacus haberem.
 Extrema errorum me tandem meta meorum
 Exceptit placido Turruta Aurelia portus
 Quæ mihi (si verbis concessa audacia nostris)
 Aurea semper erit, testatur nomen ab auro
 Impositum, regetur seu quando Aurelius orbem
 Illustrare suo voluit cognomine, dignam

*Quæ tanto reliquas inter fulgeret honore.
 Forſan & hanc Graiꝝ dixerunt Ἡλιὸν ἄρπαρ
 Gallia nam quondam fuit omnis græca, manentque
 Plurima nunc etiam græcæ veſtigia lingua,
 Nominibus deinceps iunētis Aurelia dicta eſt,
 Candida perpendas habitantum pectora vere eſt
 Aurea, ſeu ſpectes collegia plurima muſis.
 Sacrata, & Themidi vere aurea tecta dicata,
 Seu Cererem circum ſtauentem, hic aurea dices
 Secula, tam magno cum ſcænore farra leguntur,
 Horrea quæ rumpant immenſo pondere, quæque
 In multos durent annos, vrbeſque propinquas
 Annona ceſſante iuuent, quas vrget egeſtas.*

*Præ reliquis etiam, pluuio vel tempore, tota
 Vrbs nitida eſt, nam ſe cunctarum ſtrata viarum
 Hinc inde exonerant, & prono lubrica lapſu
 Proiectas rapiunt ſordes, Ligerique vehendas
 In mare committunt, tum ſuſpice regmina, puris
 Ardeſcunt tegulis, ut iures aurea vere
 Culmina, ſic fulgent rutilo radiantia ſole
 Qui totam illuſtrat ſurgens, mediuſque cadensque.
 Illa etiam ventos perſtabilis excipit omnes
 A Sphæra recta diſtans æqualis, & vrſis,
 Adde gradus geminos, geminas quibus aſpicit arctos
 Et paribus ſpatijs a pontis diſſita utroque
 Purior unde aer ſemotis inſluit oris,
 Vicinas ſiquidem ponti vapor inſicit vrbes
 Salfus, & obſcura denſat ferrugine mentes.*

Quid Ligerim memorem lambentem mœnia? qui quam
 Longus ab aurora cursus extendit ad usque
 Occiduos fluctus, toto fluit aureus alveo,
 Vicinos ditans populos, atque oppida centum,
 Arcesque innumeras fœlicibus alluit undis.
 Huc illuc varias merces reuehensque uehensque.
 Ad medios Ligeris cursus Aurelia sedes
 Fixit, & occiduas urbes & spectat eos
 Ante alias Ligeris charissima nata parentis:
 Cuique a patre data est reliquarum cura sororum.
 Mira soli, mira est cœli clementia circum,
 Quæ dulces latices terra illaflantis ab antris
 Elicit, & cultis generosi vina saporis
 Nutrit agris, præbetque cibos potumque salubrem
 Cuius, hinc viridis multis & cruda senectus.
 Cernere namque licet vegeto sat corpore, mente
 Constanti, multos urbis per compita magna
 Huc illuc placide vestigia firma ferentes,
 Qui centum videre hiemes, cognouimus & qui
 Centum & viginti Iani videre calendas.
 At tandem effoeti superas reuehuntur ad arces,
 Ultima natiuum postquam scintilla calorem
 Lampas ut absumpto exhalarit lumen oliuo.
 Tempore labuntur longo, superantibus annis,
 Non secus ac cæsa maturum ex arbore pomum,
 Quod neque grando furens, nec nimbis feruidus Auster,
 Nec potuit rapido diuellere vortice turbo.
 Natura etatis validum mirante vigorem.

Nec mirum tamen est, nam quid cœlique solique
 Non possit talis clementia? parturit omne
 Plantarum herbarumque genus, genus omne metalli.
 Lustris silua suis claudit genus omne ferarum,
 Quas passim indigena sub tectis arte cicurant,
 Lanigerosque greges, pecudes taurosque minaces.
 Ex tribus his, plantis, animantibus, atque metallis,
 Materies simplex medica & composita resurgit.

Adde istis varios motus, variosque labores,
 Exercet se læta quibus, docilisque iuuentus,
 Nervos atque cutem purgans humore maligno,
 Seruatque incolumes in plurima secula ciues.
 Haud aliter quam quæ nascuntia robora siluis
 Augentur tacite, tandem radicibus actis
 Insurgunt ventis, inimicaque frigora rident
 AEstusque, hinc multos durant longæua per annos.

Vrbe locus media est, posuit sacraria Pæan
 Hic sua, nec locus est toto tranquillior orbe.
 Namque ubi pacifico medici sedere recessu
 Præsidet Hippocrates, & iudex omnia solus
 Iudicat, agnoscunt medici dominumque fatentur.
 Qui soli referenda dedit sua dogmata Pæan.
 Sed quamuis mitis, tamen auersatur & arceat
 A se omnes, valuas nisi Ianitor ipse Galenus
 Pandat, & Hippocratis fragantes ducat in hortos
 Nascentes artis Mystas, timidusque clientes
 DVRETI debent nunc iungi scripta Galeno.
 Ianitor ille etiam est, ausus recludere multos.

Hippocratis sensus renuit quos ipse Galenus
Tractandosque tibi sapiens Lodonice reliquit.

Ut sedem agnoui medicorum, protinus illuc
Contendi, genio mentem stimulante, sed heu me
Difficiles aditus, nisi quis ferat optima secum
Doctrinae documenta sua, patresque sedentes
Ignauum fucos pecus a præsepibus arcent,

Hic tum purpurea velatus veste sedebas
BAVDETI in salio pæanis gloria sacri,
BAVDETI doctos inter (dum vita manebat)
Adnumerande viros, seu quis spectauerit artis
Notitiam medica, seu re experientia longa
Talem reddiderat, dignum cui vita daretur
Longior, o quantum secum decus abstulit ille
Præsidumque tuis Aurelia civibus omnes
Iampridem proles, & quid foret utile cuique
Quid nocuum, longo discernere nouerat usu

Proximus huic tanto, vicina sede, sedebas
ASSELINAE viro, dignus qui proximus esses,
Sola ætate minor, doctrina æqualis, & arte,
Cui duplici Phæbus præiunxit tempora lauro
Insignem medicum decorans decoransque poetam,
O quotiens pendere tuo obseruauimus ore
Adstantes socios, cum dogmata sacra Galeni
Ornato eloquio doctè referare solebas,
Tu nostræ es lumen primum Asselinæ coronæ
Qui medicos superas quos sæcula præca tulerunt,
Tu mihi delitium, tu menti summa voluptas,

Seu te commendet nobis veneranda senectus,
Seu te doctrina & rerum experientia mater.
Dij tibi dent faciles etatem viuere quartam.

Tu quoque cum reliquis cætus non ultima tanti
Gloria, tunc aderas, nunc fœlix umbra **LOINE.**

Tene etiam indictum merita sine laude **FLEAVTI**

Præteream? medicæ viuus qui sydera cæli
Iungebas arti, nunc te inter sydera vatem
Constituere suum pia sydera, sydus & ipse es.

Hos inter iuuenis postrema est sede locatus
SEVINVS, nuper factus collega, sed ille
Quamquam etate minor, vincebat tempore nostrum
Aduentum, prior allectus collega, sedensque.

At iuuenem, indignum quem mors tam seua maneret,
Eripuit primis funesta nephritis in annis,
Pollentem ingenio, metamque attingere certum.

Insignes cuncti lata linguaque pelasga.
Meque omnes placidè excipiunt, pandente **GALENO**
HIPPOCRATIS portas, veniens Paena saluto.

Concessum hunc nostri quondam **PAEANA** vocarunt
Maiores, opifer quia Paean imperat illi:

Paean qui Phæbus nonnumquam, & magnus Apollo
Nomine mutato, sed re tamen vnus & idem.

Illic ipsi etiam Phæbo Paena medentes
Sape canunt, medicæ venerantes carmine sacro

Inuentorem artis. Paean ignosce fatenti,
Admissus cunctos ultro citroque saluto.

Donatus tandem lauro, insusque sedere;

*Intuitus reliquos, iuuenem contemnere cæpi
 SÆVINVM doct̃or, maiorque atate, diuque
 Ante illum veneranda palam præcepta medendi
 Exercens, ideoque illi præstare putabam.*

*Talia sed contra B·A·V·D·E·T·I·V·S optimus heros,
 Duxque paterque chori, placido sic ore loquutus.
 Tempore posterior, doctrina equalis & arte,
 Confessus nostri mores violare caueto.
 Si placet hic cœtus, collegaue noster haberi
 Si status, prisca paulatim assuesce senatus
 Mandatis, durum nec sit seruare vetustas
 Leges, quas sanctas longæuus reddidit vsus.
 Hic omnes fratres sumus, & nos mutua nectunt
 Vincula, parque honor est collegis, parque potestas.
 Non hic aut atas, aut cani albedo capilli
 Spectatur, pr̃ ut hic qui tempore sederit, hic est
 Iure prior, primum que locum primumque sedile
 Occupat, expectans venientes ordine fratres.*

*Legibus his olim est CORTESIVS vsus, & ante hunc
 B·L·A·N·C·H·E·T·V·S, tuque o quondam venerande Decane,
 Confessus medici quem docta Lutetia seruat.
 Namque ad nos veniens urbis pellectus amore,
 Iure decanatus sp̃reto, collega creatus
 Sedisti doct̃or postrema in sede, Decanusque.
 Vsque adeo hæc tibi libertas B·V·D·A·E·E placebat.*

*Venerat & post hūc CALPHURNIVS, atque CRABÆVS,
 Respondere pares, amboque docere parati.*

Ecce alius claro Christi de nomine, clarum

Nomen habens, clarus doctrina, animoque sagaci
 Qui primus cœpit græcorum dogmata prisca,
 Decretis præferre Arabum, & sua dicta tueri,
 Confirmans veris medicæ rationibus artis:
 Quamuis multa Arabum prudens præcepta probaret.
 Non alius græca melior linguaque latina:
 Nosque loqui docuit, purisque exponere verbis
 Barbarie expulsa, conceptos pectore sensus.
 Venerat ille ad nos, regisque reliquerat aulam,
 Pæanis nostri magno percussus amore.

G V E T A L D V S nostros inter florebat, & omnes
 Musas & Charites secum venerandus alebat.
 S Y L V I V S hunc multis gratum sibi finxerat annis,
 Irspirans mentemque suam, geniumque medendi.
 Hic nostri Pæanis honos, reliquisque relictis
 Cætibus, huic totum se vouerat, hinc quoque sumpsit
 Si qua tamen profunt sine docta insignia mente.
 Natura sapiens spectator, & arte magistra
 A Egotis responsa dabat, morbosque fugabat.
 Illum omnes docti simul indoctique colebant.

Quid memorem clarum doctrina atque arte R V E L L V M?
 Quidue R E N A R D E tuum nomen virtute coruscum?
 Te quoque qui magni referebas nomina S Y L V I:
 At vos o iuvenes rapuerunt inuida fata.

G O R R H A E V S nostri leges Pæanis amavit.
 Gorrhæus seclî decus huius, quique loquentem
 Carminibus latijs Nicandrum fecerat, atque
 Vicerat, ut perhibent, Nicandrum versibus ipsum.

At FABRVM vidi tantum, numerauerat ille
 Maiorum seriem sub eadem lege medentum.

Omnes hi docti quamuis tituli que decori,
 Paanis nostri mores, rituque probabant,
 Nobiscum placidis animis, letisque manentes.
 Illis doctrina & virtus, studiumque iuandi
 Summus honos fuit, & cætus ea maxima nostri
 Laurea, ridebant graduum diplomata vana,
 Esse asini phaleras, emptasque fauore vel auro
 Si doctrina absit, phaleras non tollere tardi
 Mentem asini, turpe esse asinos audire rudentes
 Doctorum in cætu. motos rationibus istis
 Pontifices summos venerantes sancta virorum
 Pectora, præstantesque animos, ornasse decoris
 Confessum titulis, & splendida iura dedisse,
 Ut semel allecti in cætum ciuesque creati
 Artem exercerent tuti, tutique docerent,
 Nec tituli alterius, trutinæue vllius egerent.
 Pontificum munus diplomata regia firmant,
 Prætorum leges & municipalia iura
 Urbis, & accedunt summi decreta senatus.

Hæc ubi facundo Baudetius ore loquutus
 Conticuit, sanctas leges veneratus, & omnes
 Me fratrem amplexi, postrema in sede locarunt.

Venit & huc longo sed post me tempore venit
 Doctrina insignis, patria carnute relicta,

BOVTHROTVS multas urbes qui viderat ante.

MAILARDVS, clari non inficianda parentis

Progenies, laribus repetitis venit in urbem.
 Dilectus patriæ multos ubi iura per annos
 Reddiderat genitor, nostramque beauerat urbem
 Castis iudicijs, vir seruantissimus æqui,
 Nec tamen his fretus mores mutare vetustos
 Confessus voluit, quantumuis doctior, atque
 Iret honorata redimitus tempora lauro.
 Accessit nobis placide, placideque receptus,
 Laudauit ritus veteres, coluitque sodales.

Proximus hunc sequitur re magnus, nomine paruus:
 Cuius doctrinam longa experientia rerum
 Commendat, Galli gallo sermone PETITVM
 Dicunt, atque apte, neque enim non esse petitus
 A multis possit, tam nobilis arte medendi:
 Ecquis te melior venaſque, artusque secare,
 Ossaque per partes distinguere corporis omnes?
 Miror cur Genabo tibi māga Aurelia paruo
 Post habitata est, patrio nimium occæcaris amore.

Ad nos post illum doctissime BAVCINETE
 Misit te reducem Germania, clara per omnes
 Gymnasis vrbes, doctoribus inclyta doctis,
 Tuque redis lapides dissoluere gnarus, & herbas,
 Aeraque, & ex illis medicos educere succos.
 Quis veterum scriptis iunxit præcepta recentum
 Aptius? at nostri captus Paennis amore
 Quamuis doctoreras optasti noster haberi
 Frater, & extrema cætus in parte sedere.

Ipse etiam patris vestigia trita sequutus
 Vix dum pubescens, consortia nostra petisti

*Nata ubi & magna iuuenis spe nostra replebas
 Pectora, auo melior Budæo & patre Loïno
 (Si uinci possent Parcæ) quandoque futurus.
 Sed cadis ut nimio paulatim rore grauata
 Demittunt lassum lethæa papauera collum,
 Ostensus tantum patriæ. tu gaudia nostra,
 Spes nostras, tenera moriens depascis in herba.
 Soluerunt quanto superi mœrore parenssem,
 Qui fera præuertit dilecti funera nati;
 Nec cladem uidit, sed tanto hærede relicto,
 Non omnis moriens, cœlestia raptus ad astra est.*

*Succesit iuueni DEBONERIVS, hic quia doctus
 Et bonus, a nobis lauro est donatus, & hortos.
 Ingressus nostros, cœtum laudauit & auxit.*

*Ad nostras quoque deuectus FRANCISCIUS oras
 Paane ex nostro pariles suscepit honores
 Hunc quamquam passim miretur Belsia tota,
 Cui doctoratum dederit Monspessulus olim,
 Illum & seruati ciues cum laude coronent
 Innumeri, & reddat celebrem experientia multa,
 Atque licet senior, iuueni tamen ipse Loïno
 Cessit qui fuerat patris collega Loïni
 Idque lubens, pulcher quoniam sic postulat ordo.*

*Tene machaonidem perdoctum HERVETE tacebo?
 Nam patrem tota est mirata Aurelia, clarum
 Peonia sanare manu fluitantia tabo
 Ulcera, nec quisquam Chirurgus doctior illa
 Tempestate fuit, natus maiora sequutus,*

Internos morbo, & corporis abdita magno
 Edidicit studio, nosserque optauit haberi
 Collega, ausonij quamquam insignitus in oris.

Huc ades, o nostri confessus magna PELAVTI
 Gloria, ducque tuo nostri Pæanis honorem
 Nomine, sit fœlix & prospera fama Pelauti
 Et longos ornet nostrum Pæana per annos,
 Qui iuuenis longe doctrina præuenit æuum,
 Quem spes est, si fata sinant, si viuere detur,
 Magnum ornamentum nobis Gallisque futurum.
 Guetaldi siquidem sequeris vestigia magni.
 Guetaldo magno maior quandoque futurus.
 Nam memini, dum tu peteres consortia nostra,
 Dulcior Hybleo dicentis ab ore fluebat
 Melle lepos, linguam & mentem mirata caterua,
 Tete amplexata est, nostrosque admisit in hortos,
 Donatum lauro, primum Pæanis alumnum.

Altera tu nostri præclari gloria cætus,
 Vltimus huc LANDRAEE venis, quamquam prior anthis
 Ordine posterior tantum, at præstantior vsu
 Præluces medico, numquam ordinis huius honores
 (Numquam etenim virtus in publica commoda peccat)
 Turbasti prudens meritos, licet arte peritos
 Doctrina æquaris, quos nutrit Gallia Mystas.

Tot tantique viri cætum hunc Aurelia vestrum
 Ornarunt, famamque sui liquere perennem.
 Hactenus his viguit medicina instructa columnis,
 Exul & a nostris doctrina empirica castris,

Barbariesque iacet vasta concussa ruina.

*Hic ex Hippocratis scriptis, scriptisque Galeni,
Carpuntur flores, carpuntur gramina passim,
Mel medicum nobis facientia, melque salubre,
Frons collegarum fœlici baccare cincta est,
Ne noceat medicis unquam mala lingua futuris.*

*At medici gemina stipati classe, medelam
Corporis agroti, nunc huic præscribere classi,
Nunc alij assuerunt, nam sunt diuersa duarum
Officia, & veluti ancillæ mandata capeffunt,
Quippe subalterna, tractant externa chirurgi:
Contra naturam subeuntes membra tumores,
Vulneraque, ulceraque, & luxati corporis ossa,
Et fracturarum novius distinguere sortes,
Compagem omnimodam actus, virtutesque mouentes
Corporis, hæc quisquis nesciuerit esto prophanus,
Exulet indignus venerando classis honore.*

*Pharmaca Rixotomus scrutatur Pharmacopæus:
Preparat hæc eadem, medicisque iubentibus, unum
In corpus miscet, liquidum si quando necesse est,
Nonnumquam in solidam, morbo poscente, figuram.
Herbas perfecte discernere, noscere gemmas
Qui nescit, qui nec pura aut impura metalla,
Qui maris & terræ varijs animantia formis
Ignorat, cætum non admittatur in istum,
Sorte sua indignus, medicæ prudentia tanta est
Artis & infandas parit ignoratio clades,
Dedecus inuisum medicis, cane perus & angue.*

Quinquaginta habuit classis quondam una peritos
 Tempora florerent cum prospera, pharmacopæos:
 Pene alios totidem præstanti classe chirurgos,
 Ciuibus auxilium, quotiens opus esset, ad omnes
 Morborum euentus. urbem utraque classis amabat,
 Utramque urbs classem redamabat grata vicissim,
 Utraque sub medicis, & eodem in corpore classis.
 Viginti vix nunc tota numerabis in urbe,
 Seu tu forte sua queras in classe chirurgos,
 Sive suo numeres in tætu Pharmacopæos.

Vnde hæc pauperies, quisue illam inuexit Alastor?
 Ultrices scelerum Diræ, quæ noxia corda
 Terrore horrifico percellitis, ut neque sensus,
 Nec constet sibi mens, stigij's Acheronte relicto
 Armatae facibus, tuque o discordia scissa
 Quæ graderis palla, superas venistis ad auras,
 Tartareis Gallorum animos afflare venenis.
 Extemplo turbatæ urbes, diuisa potentum
 Pectora, diuisum studia in contraria vulgus:
 Feruescunt iræ, furisq; agitatur amaris
 Hæc rabies, vesana furens ruit omnis in arma
 Gallia, correptis nec sat rationis in armis.
 Regem alium pars hæc, alium sibi postulat hæc pars,
 Ius dicit sibi quæque, trahit sua quemque voluptas.
 Nec patrem agnoscit natæ, nec filia matrem,
 Infestique ruunt in mutua vulnèra fratres.
 Hic auro vendit patriam, cruesq; trementes
 Exponit præda, læchrymis sine funera cernens.

*Nec modus aut requies, ruit alto a culmine tristis
Gallia, nec natos potis est retinere furentes.
Hinc utriusque lues, & desolatio classis,
Illa hinc pauperies, qua nunc urbs nostra laborat.
Dum sibi quisque mali requiem portumque salutis
Exquirens ubiuis credit sibi tutius esse
Vivere, quam trepidè patriæ inter claustra manere,*

*Hos favor, atque alios vindictæ dira libido
Abstraxit variè, variæ in discrimina fortis.
Sic sensim elapsi plures, quos firma reducet
Pax tandem, & solita latos in sede reponet.
Namque Deus nostri post tristia multa misertus,
Emollit paulatim animos & pectora mulcet,
Quæ Diræ stigij's afflarant ante venenis,*

*His subnixæ viris confessus gloria nostri
Creuit & est sensim vicinas sparsa per urbes,
Pellexitque ad nos, semper voluentibus annis,
Insignes, doctosque viros, qui nostra probarent
Principia, & tantæ prima incunabula laudis.*

*Artibus his aucta est primum medicina, nec unquam
Hippocratem vicit quisquam, aut probitate Galenum.
Doctrinam probitas intra sua claustra coerces,
Incorrupta sacræ medicinæ altaria seruans,*

*Pasibus his si tu deinceps ventura Nepotum
Progenies, isto si tramite prouida pergas,
Ignavi fugient præsepia mascula fuci.
Quos sine doctrina tumidos empirica reddit
Sola, nec aut rerum causas, aut tempora norunt.*

Commoda, temperiem spectant nec corporis ullam,
 Vna eademque illis sanandi corpora cuncta
 Est methodus, prodesse putant quod profuit uni,
 Et sua ab euentu populis miracula vendunt,
 Barbarie insignes, titulis, bullisque superbi.
 Vos stolidi illorum maledicta retundite fortes.
 Dura velut stabiliisque suo molimine rupes,
 Oppositum spectans fundata in litore pontum,
 Ventorum fatuos ridet, pelagique furores,
 Fulmina que eludit, magni Iouis irrita tela.
 Assuetos nimbis cuneos, assuetaque ventis
 Obiiciens lasera, & duratas tempore cautes.
 Sic & vos mentes (iaētis radicibus imis,
 Hippocratis lato in fundo, & fœlicibus hortis
 Irriguis puro facundi rore Galeni.)
 Obycite intrepidi, costasque opponite firmas
 Pectoris immoti, vanaeque eludite technas.
 Dū tibi posteritas animos sanctumque pudorem?
 Maiorum ne tu vera & veneranda tuorum
 Consilia, ignaua perdas torpedine mentis.

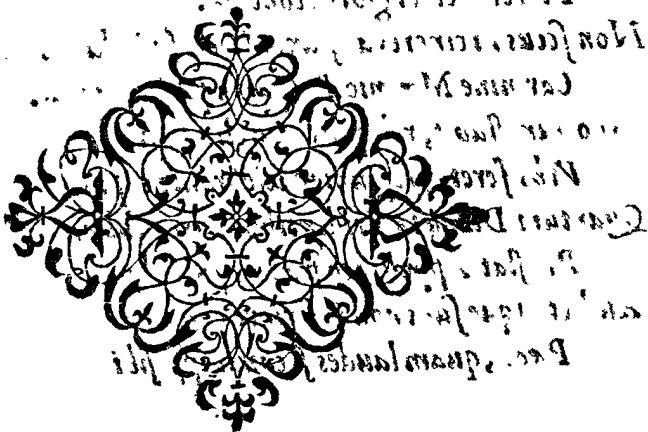
Ista suis, multoque istis maiora, Nepotes
 Debebunt grati, meritis Aurelia mater,
 Fundatrix nostri cætus,atrixque benigna.
 Me tibi ego pridem patria, laribusque relictis,
 Deuoui totum: tu primus & ultimus ardor
 Noster eris. Nam qua te urbs abstrahat altera nobis?
 A te si quicquam veri mens augurat, a te
 Incipient sensim mansuescere ferrea corda,

Ad tumidos bellis, Nemesi statuente, remissis
 Hispanos. Gallis rex inclutus aurea condet.
 Secula (seruatus per tot discrimina rerum, orq. et
 Tempus ad hoc) solida quæ quondam pace vigeant,
 Gallica cum regeret Lodouicus sceptrâ, parentis
 Qui patriæ primus meruit cognomen, amanti
 Indicium populi regem, regisque vicissim
 Publica curantis commisit comoda regni.
 Hunc titulum regisque pium clementis honorem,
 Iste merebatur, pridemque fuisse adeptus
 Seruatus iuuenis, nisi fallax belluâ bellum
 Vnitos quondam Gallos, Regemque colentes,
 In sese, regesque suos armasset, ad hostes
 Antiquos transferre volens insignia Regni
 Liligeri, Mauraque illud submittere genti,
 Mentis inops. Tantæne animis ciuilibus iræ?
 Vt noceant alijs sibi diram arcessere pestem?
 Hunc Regem agnosces, stolidos exosa tumultus
 Agnosces tandem post bella nefaria, verum
 Heredem sceptri, proprijs edocta periclis,
 Exemploque tuo reliquas ad vale uocabis
 Obsequium, nam quæ tua non exempla sequatur?
 Quæ sapiens sapiente etiam rectore beata es.
 Seruatus iuuenis reduces seruare clientes
 Magnanimus sataget, belli scelerisque nefandi
 Immemor, & toto surget gens aurea regno.
 Vllane Marranis gens est crudelior usquam?
 Occidua illorum mores & pectora narret

India, nunc in compedibus seruire coacta,
 Atque auri rabiem æternis satiare fodinis
 Gentis inexpleta, præ se contemnere cunctas
 Assuetæ, fastuque magis quam pectore fortis.

Hæc ego (dum duplici morbo vexarer, & inter
 Spemque metumque anceps) memorem restantia mentem
 Carmina condebam, solamen lene dolorum,
 Quæ valuis appendo tuis charissima Pæan.
 Venturis ut idem faciant exempla daturus,
 Ne titulos læthæa tuos obliuia carpant,
 Extinguantque tuas signanda silentia laudes.

Extremum hunc mihi concessit mea Musa laborem;
 Maturæ uentura monens uitare pericula,
 Ne medio effæctus stadio subsistere cogar,
 Dum male tornator toties depromere uersus
 Gestio, nec tolli potis est tam blanda voluptas.
 Sed superi auertant uentura pericula, densque
 Sæpe nouas nobis recolenda ad carmina uires.

IN PÆANA AVRELIANVM RAI-
mondi Massaci Medici Doctissimi P. Chotartus Aduocatus
Aureliensis.

PELLERE si morbos, sanam producere vitam,
Artis Apollinae nobile fertur opus.

MASSACVS hic specimen diuinæ præbuit artis.
Atque opere in paruo grande peregit opus.

Nec modo longa suis docuit cur ciuibus ætas:

Ipsi urbi vitam sed sine fine dedit.

Hæc tibi vis constat Pæanis munere: custos

Nam medica Pæan Cynthius, atque Lyra.

MASSACE, componas sed si duo munera Phæbi,

Inferiora puto pharmaca carminibus,

Pharmaca nam rigidis vincuntur, ut omnia, fatis:

Non perit a docta res animata lyra.

Intulerint si nunc immitia fata (quod absit)

Infandum nostris mœnibus excidium.

Viueret inuitis Aurelia nota ruinis,

Versibus æternum viuere iussa tuis.

Viueret & vester Pæan, quæ sitaque per te

Floreret clari gloria concilij.

Non secus in cineres ac flammis versa Pelasgis

Carminè Mæonio Pergama prisca vigent.

Ergo dum stabit, reliquas Aurelia supra

Urbs feret egregium te celebrante caput.

Quantum Dæmetæ stridentibus aurea culmis

Præstat Appollineo pectine pulsa lyra.

Audiet atque suas non inferiore camæna

Pæan, quam laudes hæc sanat ipse sibi.

IN PAEANA DOMINI RAIMONDI
MASSACI. A. D. C.

AUT hoc ipse suas cecinit sibi carmine laudes
Massaci Phoebus versus in effigiem.
Aut saltem hunc paena suo dictavit alumno
Castalij tinctum rore liquoris opus.
Vicumque est, simul ipsa tuas Aurelia dotes
Permixtas Phoebi laudibus inuenies.
Incipiesque obscura prius tua noscere dona,
In turpi pridem qua iacuere situ.
Felix si rectè notis utare, tuumque
Supra alias tolles sic tibi nota caput.
Nam nil deesse tibi longæ ad commoda vitæ
Qui scribit, vates est simul & medicus.
Quis vatem aut medicum testes admittere nolit?
Quos si disiungas, dignus uterque fide est.
Tanta hæc Massaco debes præconia, qui te
Aduena, dilectam pectore & ore colit.
Inque dies laudesque tuas dotesque latentec
Erui, obsequiis promptus ubique tuis.
Grata ergo hunc redama nec sit tibi charior alter
Aduena sit quamuis, vincit amore tamen.
Digna illi statues meliori tempore dona,
Quo deinceps pergit notior esse tibi.

APVD SATVRNINVM HOTOT,
VRBIS ET VNIVERSITATIS
TIPOGRAPHÛ

